

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bartolvs In Primam Digesti Novi

Bartolus

Lvgdvni, M.D.LXVII.

Liberali causa.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-96158](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-96158)

De liberali causa. Tit. xij.

LEX VII.

1. Pronunciari super incidenti debet.
2. Possessio vitiosa non relevat quem a probatione.

Iberis. Si quis ex servitute. ¹ Iste est bonus casus et mul-
tū allegatus, q. super inci-
denti debet pronunciari. Dicitur ut C. de ordi. iud.
l. i. Ite nota q. possessio vitiosa non relevat quē
a probatione ut C. de proba. l. hinc possidetur.

LEX IX.

Spariter. Allegabam istam legem in fi-
ad q. dicebat quidam, ex banni-
tus habetur pro deportato in mutatione status, et nō
pro ad alia loca, et sic pro parte servus, pro parte nō,
contra istam l. in fi.

LEX XXIII.

Ordinata. Ista est pulebra lex, et habet pul-
chros casus notabiles.

ADDITIO.

1. Ordinata. Vide per Bar. in l. Titia. §. soluto mat.
LEX XXVII.

1. Testis dicens mihi videtur probat.

Qui fratres. Si ex persona. hic est bonus
et bonus casus. Ibi, videri.
Nota, de verbo videri. Facit in arg. si testis dicat
videtur mihi quod decem annis possideris, quod va-
let eius dictum.

ADDITIO.

1. P. Van. P. C. Facit in arg. Vide per Fely. in e. cum causa. de test.
et in e. de cetero. de homie.
2. Alex. C. Testis dicat. Quid si testis dicat, videtur mihi, vide l. j.
§. de vent. in spi. et l. quid tamen. §. si arbitri. §. de arbit.
Quibus ad liber. procla. non licet. Tit. xij.

LEX III.

Iscinius Rufinus. Paria
liquid inesse consistere, vel in eo statu qui d. pro-
prio rem producit in esse. Ad hoc allegatur.

Ne de statu defunctorum.

Tit. xv.

LEX II.

1. Effectus litis contestationis, an duret instantia perempta.
2. Qui liti renunciauit, postea repellitur.
3. Renunciatio instantie, an videatur liti renunciare, remissive.

Onesse. Prescriptio.
Not. hic duo, vtrū in litte contest. effectus du-
ret perempta instantia. Et gloss. que est in l. j. C.
de fruct. et lit. expen. q. non. hic est casus contra
secundum vnam leg. Alia glo. est, quam iolitus
sum teneri in l. propter andum. §. et si quidem. C. de iudi. Et ista
lectu. tene menti ad hoc. Secundo nota q. ille qui renunciauit
liti, postea repellitur l. postquam. C. de pactis. Sed an renun-
ciando instantie, videatur renunciare liti. Ista glo. videtur dice-
re q. sic, sed eam reprehendit l. j. in d. postquam.

Digestorum liber xij.

De acquirendo rerum dominio.

it. j.

ADDITIO.

1. Alex. C. De acquirendo. Vide late Fely. in e. cum ordinem. ex-
tra. de rescrip. §. in l. age. in §. no. C. de transac.

LEX I.

1. Dominium est de iure gentium, sed modus acquirendi de
iure civili.
2. Dominium acquiritur per sententiam.

Clarundam. In ter. ibi. sunt. Vide
q. no. j. pro suo. l. ij. in
fi. In gl. j. ibi. nō rerū, sed factorū. q. d. non distin-
guis species acquirendi ipsas res: fm Bar. de iur.
In glo. peregrine. Ista glo. sentit q. ius gentium
non videtur adstringere, nisi subiectos imperio.
Contrarium est verū per istū tex. nō obli. l. j. C. de sum. tri. et q. de
cathol. q. ibi in iure civili, hic in iure gentiū. Et ibi per doctoz.
1. q. tene meti. l. p. q. de iure civili acquiritur dñiū. Sol. Dñiū est
a. de iur. g. §. modus acquirendi dñiū, est de iure civili. Et vide gl. in

verb. ciuitatis nostre, que incip. Romane per excellentiam que
2. modos potuit. Et adde vnum scilicet per sententiam, ut vide-
bitis in l. Pomponius.

ADDITIO.

1. Alex. C. Et vide glo. Not. hic per glo. modos acquirendi domi-
niam, de quibus per Bar. in l. in rem. §. de rei vendicat.

1. Ingressi sunt campum meum ad vendendum si prohibeo, an
capta per ipsum eius fiant.

2. Arceratus indebite si relaxatur, debet taliter relaxari q. eius
prosecutio sit difficilis.

§. Omnia alitur. Ligo vsque ad §. illud, in le-
ge naturalem. Ppon. q. bo-
mo in nullius bonis est, et tamen non conceditur occupanti. Dicit
ut in gloss. in §. fere. Instit. de rerum diuisione. Ppon. supra,
ad exhibend. lege. thesaurus, et infra de glan. legend. l. prima.

1. Solue. ut in gloss. Sed quero, voluit ingredi in campum tuum ad
occupandum, et te prohibente ingredior, an mihi occupanti ac-
quiratur ius. Et gloss. remittit ad l. diuus, supra. de serui. insti-
tutio. Contrarium, not. in §. fere. Instit. de rerum diuisione.
sed gloss. in lege diuus est vera, et illam tenet Dynus. Donec, fuit
aliquis captus in ecclesia, pronunciatur relaxandus libertati
propter dimittis eum ire parum, et postea capis eum, an vide-
aris satisficere: et certe non, quia debet esse data libertas talis
sibi, quod difficilis sit eius persecutio: ut in princip. legis, natu-
ralis. Adde tibi. l. qui neque §. solutum. infra, de verb. sign. cum
sua gloss.

ADDITIO.

1. Alex. C. Pone fuit. Adde quod nota. Bar. in l. presenti. ad fin.
princip. C. de his qui ad ecclesiam confu.

LEX III.

Quod enim. In text. ibi, id ratione natu-
ralis licet gentium. et in text. ibi,
ne ingrediatur. Quid si ingrediatur postea, dic ut
not. in l. si. §. si. infra, quod vi aut clam, et hoc sentit gl.
hic in verbo prohiberi in fin. In gloss. in verb. conceditur, ibi,
in libero et, vel dicas quod hic res erat in bonis nullius, sed
ibi secus. In gloss. j. ibi, neque dei. hoc solutio est falsa: quia na-
turaliter homo hodie in bonis nullius est, argumē. in authen.
quibus modis natur. effie. sui. §. illud liquidem. In ead. gloss.
bine que hominum, et similiter Jacobus de Arena dicit hoc
non reperiri iure cautum, per legē in laqueum, et legē, si in ripa.
§. alluvio. et l. adeo. §. preterea per alluvionem, infra. eodē. Sol-
ne, ille leges faciunt magis pro gloss. vide quod not. gloss. In-
stit. de rerum diuisione. §. litera. et §. item lapilli. In gloss. in ver-
prohiberi, ibi, resistere. nota quod possum prohibere volentem
ingredi fundum meum, vel et am manu resistere. In eadem gl.
ibi. l. diuus. Not. q. post prohibitionem, facit etiam suum quod
accipit, nec cogitur restituere, et hoc sentit gloss. hic licet contra-
rium notet, et male. Instit. de rerum diuisione. §. fere. non tamen
poterit secundum Dyn. retinere in fundo, sed connexire eum ac-
tione iniuriarum, ut not. in dicta l. diuus, et not. supra, in glo. vi-
de quod not. in l. j. de acquir. posses.

LEX V.

1. Si incipi molendinum, et alius post me incipit, et citius per-
fecit an possum prohibere.

Naturalis.

1. Illud. Ppon. in lege Lombardorum, de
iure illo aliud de iure isto, sed de consuetudine approbatur o-
pi. Trebat. Et tene menti ista mgloss. quas allegat in tra-
de molendinis. Ego incepti facere molendinum, alius perfect-
ante me, queritur an possit me prohibere. Et secundum ratio-
nem Jurisconsulti non, quia ubi incipimus imperfecte edificat
renon est nostrum, ut hic, mihi perfecte capiamus. Sed gloss.
dicit quod consuetudo obseruat in contrarium, sed de iure hoc
teneo. Et respondeo, ad istam legem, et dic ut dixi in materia de
molendinis.

1. Accidens quando mutatur naturam, et quando accidens, et
quando natura inspicitur.

2. Scholaris deponens animas studentium, amittit prius legi schol-
larum.

3. Apum quoque. Usque ad §. gallinarum. Iste
lex consuevit allegari, et quod
accidens non mutat naturam, quia pavones non mutant na-
turam propter accidens, contra supra de postul. lege prima, §.
bestias et ibi gloss. tangit. Sed dic, quedam insunt ex presum-
ptione nature, et illa sunt mutabilia: ut in capitulo, semel ma-
lus, extra de regulis iuris, libro vi, alia que insunt ex necessita-
te nature, et tunc aut querta, an mutabilis sit ipsa dispositio na-